

آموزش مفهوم خدا
به
کودکان و نوجوانان

مؤلف:

علی رستمی

مر شناسه	رستمی، علی، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پندآور	آموزش مفهوم خدا به کودکان و نوجوانان / مولف علی رستمی
مشخصات نشر	تهران: هزار آفتاب، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری	۱۵۲ ص، ۱۴/۵۰، ۲۱/۵۰ م
شابک	978-964-6569-40-9
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه
موضوع	خداشناسی (اسلام) -- ادبیات کودکان و نوجوانان
موضوع	تعلیمات دینی برای کودکان
موضوع	خداشناسی (اسلام) -- روش شناسی
رده بندی کنگره	BP ۲۱۷/۳۹۴۲/۱۳۹۴۸۱۵۸
رده بندی دیویی	۲۲/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	۳۹۹۰۹۰۱

انتشارات: هزار آفتاب

آموزش مفهوم خدا به کودکان و نوجوانان

مولف: علی رستمی

چاپ اول: ۱۳۹۵

حروفین: مریم حسینی

صفحه آرائی و طراحی جلد: میثم گرافیک

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

تمامی حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مولف است.

آدرس تهران: خیابان انقلاب، خیابان شهید مئیری جاوید پلاک ۶، تلفن: ۶۸۰۵۱۱

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۱۱	فصل اول: مبانی یادگیری درباره خدا
۱۷	فصل دوم: زمان‌های آموزش مفهوم خدا
۱۹	فصل سوم: شیوه آموزش مفهوم خدا
۲۳	فصل چهارم: منابع آموزش مفهوم خدا
۲۵	فصل پنجم: نقش اولین در یادگیری مفهوم خدا
۲۹	فصل ششم: نقش اشتباهات والدین در یادگیری مفهوم خدا
۳۳	فصل هفتم: نقش برکت یادگیری مفهوم خدا
۳۷	فصل هشتم: برداشت کودکان از مفهوم خدا
۳۸	ایمان کودکان در دوره پیش ازستان
۳۹	ایمان کودکان در دوره ادی
۴۹	تصور کودک از مفهوم خداوند خداوند
۵۲	تصور کودک از مفهوم علاقه خداوند به انسان
۵۲	برداشت کودکان از مفهوم دعا و راز و نیاز با خدا
۵۴	برداشت کودکان از کتاب خدا
۵۴	وظایف ما در برابر برداشت‌های خام کودکان
۵۷	فصل نهم: نظریه‌ها
۵۸	۱. نظریه پیازه
۶۱	۲. نظریه هارمز
۶۱	۳. نظریه گلدمن
۷	فصل دهم: آموزش صفات خداوند به کودکان
۹۳	فصل یازدهم: جایگاه خدا از دیدگاه خود کودک و شاعران و نویسندگان کودک
۹۳	جایگاه خدا در آسمان و ماورا
۱۰۱	مکانیت خدا در همه پدیده‌ها
۱۰۶	جایگاه خدا در وجود
۱۰۹	بیان ماهیت خدا با عشق و مهربانی

فصل دوازدهم: توصیه‌هایی به والدینی که فرزندشان زیاد درباره خدا سؤال می‌کند	۱۱۳
فصل سیزدهم: پرسش و پاسخ	۱۲۳
پرسش‌های والدین	۱۲۳
پرسش‌های کودکان	۱۲۷
فهرست منابع	۱۴۷
عربی	۱۴۷
فارسی	۱۴۷
انگلیسی	۱۵۰

مقدمه مؤلف

امروزه در دنیای علم، تحقیقات بسیار گسترده‌ای صورت می‌گیرد تا آمارهای دینی با توجه به یافته‌های روان‌شناختی شکل گیرند و این یافته‌ها نیز به طور مستقیم مورد بررسی قرار گرفته و در آن‌ها اصلاحاتی صورت می‌گیرد. تجربیات مردم نبود تحقیقات انجام شده در مراکز آموزشی ما از سطح پیش‌دستان تا دانشگاه نشان می‌دهد که آموزش دینی از وضعیت مطلوب برخوردار نبوده و بعضاً با تأثیرات معکوس نیز همراه گردیده است. چرا در جامعه امروز ما برای درک مفهوم خدا به شیوه‌ای این و اصلی‌ترین مفهومی است که هر انسانی باید شناخت کافی از آن داشته باشد. تا آنکه برخورد و شایسته‌ای صورت نگرفته است؟ چرا والدین ما نتوانسته‌اند نقش خود را به خوبی در این زمینه ایفا نمایند؟ چرا معلمان، مربیان و متولیان دینی ما نتوانسته‌اند این مفهوم را آن‌چنان‌که شایسته است به فرزندان این سرزمین آموزش دهند؟ چرا با پاسخ بخش عمده‌ای از این پرسش‌ها را باید در عدم شناخت صحیح از دینی‌های روان‌شناختی و روحیات کودکان، نوجوانان و جوانان جامعه خود جستجو کنیم. در طول سال‌هایی که اینجانب (نگارنده) در خدمت دانشجویان، معلمان و مربیان در دانشگاه و همچنین والدین گرامی در کارگاه‌ها، همایش‌ها و دوره‌ها و آموزش خانواده بوده‌ام، شاهد یک نیاز و خلأ اساسی در آموزش علمی و صحیح مفهوم خدا به کودکان با تأکید بر اصول روان‌شناختی بوده‌ام، لذا تمام توان و شرایط خود را به کار گرفته تا بتوانیم قدمی هرچند کوچک در این زمینه برداریم.

این کتاب به طور کلی تلاش دارد به سؤالات زیر پاسخ دهد:

۱. کودک در رشد و تکامل درک مفهوم خدا از چه دوره‌هایی عبور می‌کند و ویژگی‌های هر دوره چیست؟

۲. محیط و دنیای اطراف ما چه نقشی در آموزش مفهوم خدا به کودکان دارد؟

۳. والدین چه نقشی می‌توانند در آموزش مفهوم خدا به فرزندان خود داشته باشند؟

۴. فرزندان ما چه برداشتی از مفهوم خدا دارند؟

۵. آموزش نادرست مفهوم خدا چه تبعات منفی می‌تواند داشته باشد؟

۶. برای آموزش مفهوم خدا به کودکان از چه منابعی می‌توانیم استفاده کنیم؟

در این کتاب سعی کرده‌ایم آموزش مفهوم خدا به کودکان را از زوایای مختلف مورد بررسی و کنکاش قرار دهیم. ابتدا مبانی یادگیری، زمان‌های آموزش، شیوه آموزش و منابع آموزش مفهوم خدا را مورد بررسی قرار داده‌ایم. سپس به نقش والدین و محیط و دنیای اطراف در آموزش این مفهوم پرداخته‌ایم. تبیین برداشت کودکان از مفهوم خدا در دوره‌های مختلف یکی از دیگر مباحثی است که مورد بررسی و کنکاش قرار گرفته است. معرفی تجربه‌ای روان‌شناختی مهم در این مورد از دیگر بخش‌های کتاب است. بخش مهم دیگر کتاب آموزش مفهوم خدا با استفاده از اشعار و داستان‌هایی است که در ادبیات ایران و جهان وارد شده است. در بخش‌های پایانی نیز کمک به والدین در یافتن پاسخ برای پرسش‌های سه‌گانه در همچنین پاسخ‌دادن به سؤالات کودکان درباره مفهوم خدا مورد تأکید قرار گرفته است.

در اینجا از اساتید، صاحب‌نظران، مربیان، دانشجویان و والدین گرامی به خاطر کاستی‌های احتمالی آموزش می‌خواهم و امیدوارم این اثر بتواند گامی مؤثر در ارتقای سطح دانش این عزیزان در زمینه آموزش مفهوم خدا به کودکان فراهم آورد. همچنین از اساتید و صاحب‌نظران ارجمند خواهشمندم نظر و پیشنهادهای خود را از طریق

آدرس پست الکترونیک rostami.a1979@gmail.com با مؤلف در میان گذارند تا

ضمن بهره‌گیری از تجربه‌های شما عزیزان، در چاب‌های بعدی منظور گردد.

در پایان از سرکار خانم مریم حبیبی به خاطر حروفچینی متن و همه عزیزانی

که به هر شکل در به ثمر رسیدن این اثر نقشی ایفا نموده‌اند، کمال تشکر و

قدرانی را درم. سعادت و سربلندی همگان را از خالق یکتا مسألت می‌نمایم.

علی رستمی

مردادماه ۱۳۹۴